

МОТИВИ

BCC - 4831

19-04-201

на Красимир Петков Шекерджиев- кандидат за член на Съдийската
колегия на ВСС

Уважаеми колеги,

Приех да бъда номиниран като кандидат за избран член на Съдийската колегия на ВСС защото вярвам, че този избор е различен. Приемам номинацията си като възможност да участвам в прозрачно и демократично състезание, в което колегите съдии ще посочат своите представители, които да защитават общия интерес в най- важния за управлението на съдебната система орган.

Съдия съм от повече от двадесет години, като повече от половината от съзнателния си живот съм упражнявал сегашната си професия. Последователно съм бил съдебен кандидат, младши съдия и впоследствие съдия във всички инстанционни съдилища. В този период системата е била управлявана от различни политически сили, с различна визия за развитието ѝ и при различна нормативна база. Правораздавал съм във времена на генерални промени на законодателството, в това число и промяна на основните процесуални и материални закони. В кариерното си развитие съм преминал през всички действащи до момента модели, като съм бил изпитван и изпитващ в конкурси и съм печелил и губил такива.

В професионалното си развитие съм разглеждал дела на всички инстанции, като немалобройна част от тях са били с висок обществен интерес. Сега работя във Върховния касационен съд, което ми дава възможност да имам поглед върху практиката на всички съдебни райони и познание за специфичните проблеми на правораздаването в тях. В резултат на дейността си като преподавател в НИП, а и не само там, съм имал възможност да се срещна с колеги магистрати, които работят при много различни условия от тези в съдилищата, в които съм работил и решават проблеми, които са непознати за много от колегите ни. Участието ми в международни семинари и общуването с колеги съдии от други държави ми е позволило да установя, че част от проблемите на националните ни съдилища не са само наши, а и това, че част от тях са значително преувеличени.

През всичките тези години съм натрупал достатъчно информация за функционирането на съдебната система, което ми позволява да имам и познание за основните проблеми, пред които сме изправени всички. Вярвам, че имам опита, независимостта и решимостта да предложа адекватни решения, както и да отстоявам приемането им, защото това е в общ интерес.

Съзнавам, че се кандидатирам за член на колективен орган, в който целите и намеренията на всеки един от членовете му не могат да бъдат реализирани без подкрепата на колегите му. Вярвам, че всички избрани от магистратите членове ще имат за цел да решат проблемите на съдебната система и действията им ще бъдат водени от това желание. Ако бъда избран, съм готов да подкрепя всяко разумно решение, без значение кой го е предложил. Наред с това усещането ми за независимост, свобода и достойнство ще е причина да се противопоставя на действия, които не са насочени към подобряване на функционирането на съдебната система, а са водени от други интереси. Категоричен противник ще бъда на взимането на безпринципни решения, като всякога ще се противопоставям на постигането на лични, а не общи магистратски цели.

Мотивите ми да участвам в това състезание са свързани с увереността, че дейността на ВСС може да бъде подобрена. Вярвам, че работата на ВСС може да бъде свършена по- добре и ако получа доверието на колегите съм сигурен, че с дейността си ще го оправдая.

В заключение ще посоча и това, че ако бъда избран ще подхожда към работата си като член на Съдийската комисия на ВСС в максимална степен отговорно и с

разбирането си, че представлявам съдиите в страната, защото знам, че след края на мандата ще се върна точно там от където съм тръгнал.

С уважение:

Концепция

за работата ми като член на Висшия съдебен съвет
изготвена от Красимир Шекерджиев

Съдия съм от повече от двадесет години и съм съвременник на работата на всички Висши съдебни съвети до момента. Реших да се кандидатирам за член на съвета на базата на професионалния ми опит не само в правната област, в която работя, но и на познанието за проблемите на функционирането на съдебната система като цяло. Включването ми в това състезание е резултат на внимателно обмислен избор, почиващ на увереност, че мога да допринеса за подобряване управлението на съдебната система, чрез решаване на тези проблеми, които остават нерешени и днес.

Съзнавам, че при изготвянето на концепция обичайно в нея се посочват в най-общ план идеите за дейността бъдещия Висш съдебен съвет (ВСС), защото конкретната им реализация зависи от множество фактори и най-вече от волята и постигнатото съгласие на мнозинството от членовете на съвета. Независимо от това, в настоящата концепция намирам за необходимо да отразя становището си за част от проблемите, които оценявам като основни за системата и да предложа възможни решения, защото това е начина да дам конкретна информация за целите, които си поставям и към чието реализиране ще се стремя, ако бъде избран за член на съвета.

Натовареност

Несъразмерната натовареност на съдилищата е без съмнение един от най-големите проблеми, който и до сега не намира адекватно решение. Различният брой разглеждани дела от съдиите в различни райони на страната (правораздаващи в еднакви по инстанция съдилища) е в основата на огромно напрежение, натрупвано по оста „натоварени-ненатоварени съдилища“, а и между съдии, правораздаващи в различни правни области.

До момента няколко поредни висши съдебни съвета положиха усилия за разрешаване на този проблем, като са постигнати видими резултати и е свършена значителна по обем работа, но все още сме далеч от трайно решаване на проблема.

Опитът ми като съдия в съдилища (повечето от тях силно натоварени) от всички инстанции в това число и като съдия във Върховния касационен съд и информацията, получена от мои колеги, работещи в по-слабо натоварени съдилища, ми дава основание убедено да твърдя, че най-ефективният начин за регулиране на натоварването са законодателни промени, които да разтоварят силно натоварените съдилища за сметка на тези с по-малко натоварване. Съзнавам, че ВСС няма законодателна инициатива, но доколкото заседанията му са председателствани от Министъра на правосъдието и съществуват начини да бъде мотивиран орган със законодателна инициатива да инициира промени в действащото законодателство, ако бъде избран за член на съвета, с всички сили

бих подкрепил иницирането на такива промени. Те биха могли да заличат до голяма степен съществуващите дисбаланси и да позволят на съдиите в големите градове (които обичайно разглеждат повече на брой дела) да бъдат значително разтоварени за сметка на съдилища, където натоварването е под средното за страната. Такива промени могат да бъдат направени в областта на гражданското и търговското правораздаване (промени в ГПК, променящи подсъдността по дела с предмет непозволено увреждане като бъде отчитано мястото на настъпване на застрахователното събитие, на дело с предмет искове срещу държавни органи и юридически лица, като бъде отчитано мястото на възникване на спорното правоотношение, исковете на потребителите да бъдат предявявани по и по мястото на изпълнение на услугата и т.н.), в областта на наказателното правораздаване (ускоряване разглеждането на административно-наказателните дела чрез възможност жалбоподателят да посочи дали оспорва фактите) и т.н.. Смятам, че са необходими и съществени законови промени, които да засегнат и дейността на Върховния административен съд, тъй като ми се струва неправилно върховна съдебна инстанция да разглежда толкова много на брой и различни по вид първоинстанционни дела.

Винаги съм смятал, че правораздаването е държавна дейност и като такава следва да е изключителен приоритет на Държавата. Ето защо ще бъде изключително настоятелен (надявам се, заедно с колегите, избрани от Народното събрание) да бъдат предложени промени в законодателството и същите да бъдат своевременно приети, тъй като това би решило множество проблеми в системата, би намалило натрупаното напрежение и най-вече би повишило скоростта и качеството на правораздаване.

Вторият съществен път за регулиране на натовареността в съдилищата е чрез промяна на броя на съдиите, правораздаващи в тях, осъществявана чрез преместването им от един съд в друг. При взимането на решения за това ще застъпвам виждането, че нито един съдия не може да бъде преместен без негово знание и при липса на изричното му съгласие. За увеличаване или намаляване на числеността на заетите длъжности в съответния съд следва да е определящо не само необходимостта от това (с оглед натовареността на съответния съд), но и желанието на всеки един от съдиите, заемащ съответната длъжност, тъй като няма как единствено по административен ред да бъде променена местоработата на който и да е съдия.

Привърженик съм на еволюционния начин за промяна на системата, като не мисля, че новият съвет следва да започне всичко от начало. Към момента е свършена огромна по обем работа, което личи от публикуваните анализи за натовареността на съдилищата. Като значително положително достижение следва да бъдат оценени детайлното класифициране на различните видове дела (в зависимост от съответната материя) и изработването и на система за оценка чрез индекс за трудността им. Това е начинът за изработване на система, даваща възможност за обективно измерване на натовареността на съдиите. Смятам, че следва да бъде внесена промяна в начина на определянето на тази натовареност, като се изостави субективната преценка (използвана до сега на базата на време, необходимо за разглеждане на делото, определяно от съдията, който го гледа), като този критерий бъде заменен с обективен- брой различни по вид дела за всяка

една правна материя. Като съществен недостатък на досега правените анализи трябва да бъде оценено това, че предлаганите индекси за съответните дела не са съотнесени с други, принадлежащи към друга правна материя, като по този начин преценката е ограничена само в една област на правораздаването. Това води до предпоставки за напрежение (на плоскостта на натоварването) между съдиите в един и същи съд, работещи в различни отделения. Смятам, че при определянето на индекса за натовареност следва да бъдат отчитани спецификите на гражданските, търговските, наказателните и административните дела и преценката за конкретния индекс на сложност следва да бъде правена от съдии, правораздаващи в различни правни сфери.

Преценката дали се налага промяна в щата на отделните съдилища следва да бъде направена на базата на средна норма за натовареност на съдията, правораздаващ в първоинстанционен или второинстанционен съд в областта на гражданското, търговското, наказателното и административното право. Тази норма трябва да бъде определена не само въз основа на броя и вида на делата, а и на тяхната сложност, като бъдат отчитани и критерии, специфични за отделните съдебни райони. При приемането ѝ следва да бъдат отчетени и становищата на съдиите, който правораздават, съобразно инстанцията, в която работят – и материята на делата, които разглеждат.

След определянето на подобен обективен критерий за натовареност, трябва да бъде направено и изследване на вида и броя на постъпилите дела за продължителен период от време за съответния съд, (струва ми се подходящ срок не по-малък от пет години, тъй като това ще отчете реалната натовареност, а не съществуваща кампанийна такава), след което може да бъде направена преценка какъв брой съдии са необходими за нормалното му функциониране. След определянето им в национален мащаб (за всеки един съд поотделно, като за ненатоварените съдилища се отчитат и необходимостта от наличието на минимален брой съдии), следва да се даде възможност при желание на съответния съдия (работещ в съд с натоварване, което е под определената норма, което позволява намаляване на числеността на съдиите) да кандидатства за преместване в друг съд, където въз основа на посочената по-горе норма има необходимост от разкриване нова съдийска длъжност.

След изчерпване на тази възможност за преместване по инициатива на съответните съдии, последващото регулиране на щатове в отделните съдилища може да бъде направено на базата на разбирането, че ако съдия в ненатоварен съд бъде повишен или трудовото му правоотношение бъде прекратено, то мястото му следва да бъде преместено по административен ред (с решение на съвета) в друг съд, където има недостиг на съдии.

Смятам, че ако това разбиране бъде прието, в рамките на мандата на бъдещия ВСС ще се постигне регулиране на натовареността, като съдиите, правораздаващи в съдилища от една и съща инстанция ще имат сходно натоварване. Това ще доведе до туширане на напрежението, повишаване на качеството и скоростта на правораздаване и най-вече до справедливост, тъй като всеки съдия от съответния инстанционен съд ще получава заплащане за сходна по обем работа.

Дисциплинарна практика

Дейността по налагане на наказания на магистрати от ВСС е най- близка до класическото правораздаване. Смятам, че в практиката си съвета следва да спазва стандарта, характеризиращ справедливия съд, а именно решенията му да бъдат законосъобразни и предвидими. Оценявам като съществен недостатък на дисциплинарната практика на ВСС до момента това, че съветът често демонстрира непоследователност, като при констатирани сходни нарушения или не образува съответните дисциплинарни производства, или същите приключват с твърде различни по тежест наказания.

Ако бъде избран за член на ВСС, категорично ще се противопоставям на подобна практика, като винаги ще се стремя да се демонстрира еднакво отношение към съдиите, като от значение ще е единствено естеството на извършеното конкретно нарушение. Категорично ще се противопоставям за опити да бъдат необосновано тежко наказвани магистрати за незначителни нарушения или бъде отклонена дисциплинарната отговорност от други за същите или по- леки нарушения, като смятам, че това от една страна опорочава процедурата по налагане на предвидените в ЗСВ дисциплинарни наказания, а от друга уронва престижа на ВСС и снижава доверието не само на магистратите, а и на обществото в дейността му. Не приемам използването на дисциплинарни правомощия на ВСС да бъде начин за разправа с отделни магистрати, като смятам, че във всеки конкретен случай подлежи на изследване въпроса в какво се състои нарушението и какви са причините за допускането му.

Наред с това смятам, че съветът следва да реагира и предприеме дисциплинарни мерки когато констатира нарушения, като отчита наличието на обективни и субективни причини за допускането им. Липсата на такава реакция води до усещане на недосегаемост на съдиите и на практика заличава разликата между работещите и знаещи съдии и макар и малкото такива, които не изпълняват съдебните си задължения.

Атестиране

Промяната на начина на атестиране на съдиите, осъществена чрез актуалната редакция на ЗСВ и приетата Наредба №2/2017 г. следва да бъде приветствана, тъй като новата уредба цели прекратяване на порочната практика всички да бъдат оценявани еднакво. Смятам, че ВСС внимателно трябва да следи дейността на Комисията по атестиране и конкурси и в непродължителен период от време, след извършен анализ, да прецени дали целта за обективно и справедливо атестиране се постига или не. В случай, че при атестирането по новата процедура отново не може да бъдат разграничени качествата на съдиите (въпрос, твърде съществен и пряко свързан и с кариерното развитие) следва да бъдат направени промени в Наредбата или да бъде допълнително намалена границата на точките, относими към отделните оценки. Намирам, че настоящата редакция на Наредбата следва да бъде допълнена, като бъде отчитан коефициент на трудност на разглежданите дела (по методиката изработена във връзка с натовареността на отделните съдилища).

Кариерно развитие

Повишаване в по- горен съд

Отново сме изправени пред изцяло нова нормативна база, очертаваща нов ред за повишаване в по- горен съд. Отново трябва в непродължителен период от време да бъде направен преглед на приложението на Наредба №1/2017 г., като ако бъдат констатирани недостатъци, същите трябва да бъдат отстранени. Независимо от констатираните пропуски мисля, че следва да бъде увеличен броя на делата, които се преглеждат, както и бъде отчитана тяхната сложност по изработените критерии в съответствие с анализа на натовареността на съдилищата. Намирам, че при липса на възможност за личен контакт между комисията и кандидатстващите е необходимо работата им да бъде оценена въз основа на преглед на повече от три дела.

При провеждане на конкурсите за повишаване в по- горен съд ми се струва неправилно участието в конкурсната комисия на хабиликтиран преподавател. Ако това може би е оправдано в комисиите за първоначално назначаване, то в тези за повишаване би следвало да се отчитат специфични критерии, които не са пряко свързани с дейността на академичната област- още повече, че професионалните магистрати нямат никакво отношение към кариерното развитие на хабиликтираните учени по правни науки.

Намирам за правилно законодателното решение като положително условие за участие в конкурс и кандидатстване за повишение в по- горен съд да е изтекъл срок от три години, в които съответния съдия да е прослужил на съответната длъжност. Като съществен пропуск на сега действащото законодателство е това изискване да се отнася и до съдии, които са били командировани в по- горен съд (често за изключително дълъг период от време, надвишаващ няколко години), които независимо, че са осъществявали целия обем от работата на съдиите в съответния съд няма право да кандидатстват, защото се водят на длъжност в по- ниско стоящ в йерархията на съдилищата съд. Намирам това за несправедливо и смятам, че този недостатък на действащото законодателство следва да бъде отстранен.

Роля на ВСС при повишаване и поддържане на квалификация на магистратите

Дейността на Националния институт по правосъдие(НИП) обхваща множество дейности, насочени към повишаване и поддържане на квалификацията на магистратите, но смятам, че и ВСС може да се включи в постигането на тези цели, като организира провеждането на професионални срещи- на регионален принцип. Предмет на обсъждане в тези срещи може да бъде преглед на противоречива съдебна практика, очертаване на общи проблеми във връзка с правоприлагането, обмен на добри практики и т.н. Срещите могат да бъдат организирани на ротационен принцип, като бъде определян докладчик по

конкретната тема и бъде предвидена възможност за провеждане на обща дискусия.

Подобни професионални срещи (провеждани например веднъж годишно за всеки апелативен съдебен район) биха довели до повишаване на комуникацията между отделните инстанционни съдилища, до дефиниране на конкретни проблеми, във връзка с правораздаването, а и до намиране на верните им решения. Тези професионални събирания могат да бъдат основа за предлагане на законодателни промени или за инициране създаването на задължителна съдебна практика.

Намирам за необходимо подобна дейност да не бъде единствено ангажимент на НИП, тъй като ВСС има и ресурса, и капацитета да я подпомогне.

Провеждането на тези професионални срещи в рамките на всеки един апелативен район са различни от тези, организирани от НИП (или като национални семинари по определена тема или като регионални обучения на съответен съд). В използваните от института формати не се дава възможност всички съдии, правораздаващи в областта на една и съща материя в апелативния район да вземат участие, което пречатства обмяната на опит в рамките на съдебния район, а и засилване на връзките между съдиите в него, работещи в различни съдилища. Не на последно място тези срещи (наричани в миналото зонални събирания) са оценявани като положителни и полезни от голяма част от съдиите.

Комуникация

Един от основните проблеми в дейността на ВСС до момента е липсата на комуникация между неговите членове и магистратите, чиито представители са те. Независимо от немалобройната администрация на съвета, до момента на практика не съществува възможност за пряк достъп на съдиите до членовете на колективния орган, като всяка информация, свързана с дейността на съвета се търси и получава по-скоро по неофициален, отколкото по официален път. Намирам това за недопустимо, не само защото всеки един от членовете на съвета е там в качеството си на представител на магистратите, но и защото липсата на пряк достъп до информация уронва значително престижа на институцията и доверието в нея. Категоричен съм, че официалната страница на ВСС следва да дава възможност за обратна връзка с магистратите, като всеки един неанонимен магистрат трябва да има възможност да отправи въпрос, да изиска информация, а също не и да посочи проблем за решаване или даде решението му. Затварянето на дейността и обмяна на информация във ВСС единствено между неговите членове, опорочава идеята за представителност и създава усещането у всички съдии, че работата на съвета е изолирана от проблемите на общността. Създава се усещане за изолираност и себедостатъчност на членовете на съвета, която дори да не отговаря на реалността води до тежки увреждания на имиджа на институцията и спадане на доверието изобщо в съдебната система. Бих положил много усилия да бъде приет ред, по който на всяко едно неанонимно питане трябва да бъде даден в разумен срок отговор, както и да бъде предоставяна конкретна информация за свършеното до момента по конкретен въпрос или за

това, което предстои да бъде направено. Важно е тази информация да е публична, като по този начин тя ще е достъпна не само за магистрата, който е отправил питането (или дал предложението), но и за всички други.

Имам разбирането, че реализирането на всяка една идея зависи не само от волята на един от членовете на съвета, но от решението на колективния орган. В случай, че посоченото по-горе не бъде прието или не бъде реализирано в кратък срок, ако бъде избран за член на ВСС ще създам сайт, на който не само ще давам информация за дейността на съвета, но ще създам възможност за обратна връзка, като всеки един неанонимен съдия ще има възможност да зададе въпрос, даде мнение, направи предложение във връзка с дейността на колективния орган. Това би дало възможност да инициирам разглеждането на определен въпрос, а и би гарантирало отчетността за дейността ми до момента.

Въпросът за комуникацията на ВСС е свързан и с отношенията на съвета с медиите, като намирам, че следва да бъде издаван официален бюлетин, в който да бъде дадена по-подборна информация за дейността на органа, като по този начин анализите на медиите биха почивали на повече и-най-вече, надостоверна информация.

— Съществено значение за независимостта на съдебната власт заемат въпросите, свързани с информацията, давана от съвета във връзка с конкретни информационни поводи. Противник съм на разбирането, че ВСС следва с изрични свои актове да коментира или осъжда медийни публикации, защото това противоречи с разбирането ми за свобода на словото. Съзнавам, че съществуват много случаи, когато отделни журналисти или медии дават неточна или откровено невярна информация за дейност, свързана със съдебната система (относима не само към дейността на ВСС, но и към тази на отделни магистрати), като целите на тези публикации са различни от това да бъде информирана обществеността. Намирам, че в тези случаи съветът е длъжен да има незабавна реакция, като същата трябва да се сведе до предоставяне на подробна информация за случая, опровергаваща неточни или неверни твърдения и защитаваща доброто име на засегнатите лица. Разбира се, ВСС следва да реагира единствено в случаите когато информацията е относима към професионална дейност на магистрат, а не когато е свързана с факти от личния му живот.

Начин на взимане на решения

ВСС е колективен представителен орган, който осъществява управление на дейността на съдебната система. Именно конструкцията на този орган като колективен, определя и естеството на неговата дейност и възможността да бъдат постигнати целите и реализирани идеите на всеки един от членовете му. Вярвам, че всеки един от членовете на ВСС ще избран на базата на неговия опит, авторитет и достойнства, но смятам, че дейността му там трябва да бъде осъществявана с разбирането, че действията му трябва да защитават интересите на всички съдии в страната. Намирам за неправилно виждането, че избраните членове представляват съдилищата или съдебните райони, в които правораздават, трябва да защитават интересите на съответните инстанционни съдилища, в които работят или интересите на съдиите, който се занимават с

материята, в областта на която са разглежданите от тях дела. Напротив, работата на ВСС предполага съзнание за общност, което не може и не трябва да бъде разделяно по регионален, инстанционен или друг принцип.

Ако бъдат избран за избран член на Съдийската колегия на съвета ще се стремя да не допусна разделянето му на отделни, трайно установени групи, структурирани по неясен критерий (характеристика на сега действащия ВСС). Вярвам, че стремежът да бъдат взети верните решения трябва да доминира над личните чувства, като ще бъда готов да подкрепя всяка разумна и важна за общността идея и да гласувам за реализирането ѝ, независимо от това кой е нейният автор. Работил съм дълго в съдебни инстанции, където съдебните актове се постановяват от колективен орган. Този ми опит ме е убедил, че личните отношения между отделните членове не трябва да бъдат водещи и нямат отношение към осъществяваната дейност. Професионалният подход изисква всяко едно общо решение да бъде приемано единствено на базата на преценка за неговото качество при игнориране на личните мотиви и взаимоотношения на членовете на колективния орган. Ето защо една от основните ми цели, ако бъда избран, ще е да препятствам разделението на съвета на групи (организиран по регионален, инстанционен, личен или друг признак), а ако такива все пак възникнат ще подкрепя всяко добро предложение или решение, без значение кой го предлага. Стремежът към избягване на непреодолими конфликти, или, ако същите възникнат, да останат чисто професионални, приемам за възможния път да бъдат реализирани идеите ми за промяна и развитие на съдебната система.

Приемам дейността в Съвета по начин, аналогичен на обичайната съдийска дейност и смятам, че тя трябва да бъде осъществявана професионално, без отчитане на лични емоции и с мисъл, че резултатите от нея са от значение за цялата общност.

Красимир Илкерджиев